

Nilsson, Johan IM.
Johan.IM.Nilsson@skane.se

YTTRANDE

Datum 2024-02-26
Ärendenummer 2024-POL000025

1 (4)

Socialdepartementet

Remiss Ökad kontroll över tandvårdssektorn

Region Skåne har beretts möjlighet att lämna synpunkter på inkommen remiss, SOU 2023:82, beträffande förslag på ökad kontroll över tandvården.

Nedan framförs övergripande kommentarer samt kommentarer utifrån rubricering i remissen.

Övergripande kommentarer

Region Skåne är i stort positiv till utredningens presenterade förslag i remissen. Region Skåne är i synnerhet positiv till förslagen avseende tillståndsplikt hos IVO samt de utökade möjligheterna för Försäkringskassan att avansluta vårdgivare från myndighetens elektroniska system.

Utredningens direktiv har i första hand avsett Försäkringskassans kontroll av utbetalningar av statligt tandvårdsstöd. Genom de lämnade förslagen stärks även regionernas förutsättningar till ökad kontroll över tandvårdssektorn, både ur ett patientsäkerhetsperspektiv och ett kostnadsperspektiv, vilket är positivt. Region Skåne vill härutöver framföra att det vore önskvärt med en än större översyn kring regionernas möjlighet till ökad kontroll av den regionalt finansierade tandvården.

8.1.1 Tillståndsplikt för privat tandvårdsverksamhet ska införas

Region Skåne tillstyrker utredningens förslag om krav för privata vårdgivare att ombesörja tillstånd från inspektionen för vård och omsorg (IVO) för att yrkesmässigt få bedriva verksamhet som omfattas av tandvårdslagen.

Region Skåne tillstyrker utredningens förslag att en lämplighetsbedömning görs innan tillstånd beviljas.

Region Skåne tillstyrker utredningens förslag att verksamhet som påbörjas utan tillstånd ska förbjudas.

8.1.3 Återkallelse och omprövning av tillstånd

Region Skåne tillstyrker förslaget om att tillstånd för att bedriva privat tandvårdsverksamhet helt eller delvis kan återkallas.

Region Skåne stödjer förslaget att regionerna och Försäkringskassan ska anmäla till IVO om det finns anledning att anta att tandvårdsverksamhet bedrivs yrkesmässigt utan nödvändigt tillstånd eller att en tillståndshavares lämplighet att bedriva sådan verksamhet kan ifrågasättas.

Region Skåne bedömer att det är av stor vikt att regionerna och IVO i samråd fastställer rutiner, riktlinjer och processer för anmälningsförfarandet. Samt att IVO får förutsättningar att skyndsamt kunna hantera anmälningar för att ompröva privata vårdgivares tillstånd där exempelvis patientsäkerhet riskeras.

8.1.5 Brottsligt att bedriva tandvårdsverksamhet utan tillstånd

Region Skåne tillstyrker utredningens förslag att det ska vara straffbart att bedriva tandvårdsverksamhet utan tillstånd, oavsett om IVO förbjudit verksamheten eller inte.

8.2.1 Förekomst i vårdgivarregistret ska krävas för anslutning

Region Skåne tillstyrker utredningens förslag om att tillstånd hos IVO ska vara en förutsättning för att en privat vårdgivare ska kunna ansluta sig till Försäkringskassans elektroniska system. Region Skåne vill särskilt framföra att förslaget är av betydande karaktär för regionerna då det i praktiken leder till att privata vårdgivare behöver tillstånd hos IVO för att kunna bedriva regionalt finansierad tandvård.

8.2.2 Ärende om anslutning ska kunna vilandeförklaras vid misstanke om att verksamheten kommer att förbjudas

Region Skåne stödjer utredningens förslag om att Försäkringskassan ska kunna vilandeförklara ansökningar om anslutning mot myndighetens elektroniska system när misstanke finns att verksamheten kommer förbjudas.

Region Skåne bedömer att det bör utredas vidare om Försäkringskassan även ska kunna vilandeförklara privata vårdgivares anslutning till Försäkringskassans elektroniska system hos redan anslutna vårdgivare. Exempelvis i de fall som Försäkringskassan föreslås få innehålla utbetalning av ersättning. Detta så att också regionerna ges förutsättningar att stoppa utbetalningar av ersättning till en vårdgivare som förväntas avanslutas från Försäkringskassans elektroniska system.

8.2.3 Avanslutning ska kunna beslutas i fler situationer än i dag

Region Skåne tillstyrker utredningens förslag om att Försäkringskassan får utökade möjligheter att avansluta vårdgivare. Region Skåne ställer sig också positiva till förslaget om att privata vårdgivare avansluts retroaktivt från det datum som förseelsen inträffade som föranledde själva avanslutningen.

Region Skåne vill särskilt påtala att det fortfarande kommer att saknas förutsättningar för regionerna att hindra vårdgivare att utföra vård enligt 8 § Tandvårdslagen (1985:125) på annat sätt än när vårdgivaren avanslutits från Försäkringskassans elektroniska system i enlighet med 15 a § Tandvårdslagen (1985:125).

8.3.1 Försäkringskassans utredningsbefogenheter ska utvidgas

Region Skåne tillstyrker att Försäkringskassans utredningsbefogenheter utvidgas.

Region Skåne vill ytterligare betona behovet avseende utvidgade utredningsbefogenheter för den tandvård som regionerna ansvarar över som beskrivs i 7 § punkt 1 - 2 Tandvårdslagen (1985:125). Regionerna saknar tydliga förutsättningar att, på grund av sekretesslagstiftning, exempelvis begära in journaler eller andra patientuppgifter för att granska denna tandvård.

8.3.2 Statligt tandvårdsstöd ska som huvudregel inte få betalas ut om behandlaren saknar legitimation

Region Skåne delar utredningens bedömning om att där finns behov av att säkerställa att statligt tandvårdsstöd inte betalas ut till behandlare som saknar legitimation. Region Skåne bedömer däremot att utredningens förslag innehållande undantagsregel för utbetalning av statligt tandvårdsstöd till vårdgivare vid delegationsbeslut riskerar att undergräva huvudregeln.

8.3.4 Innehållande av ersättning när patientsäkerheten brister

Region Skåne tillstyrker utredningens förslag om att Försäkringskassan ska få vänta med att betala ut ersättning till dess att rätten till ersättning har utretts, om det är sannolikt att verksamhet hos vårdgivaren kommer att förbjudas.

Region Skåne anser härutöver att utredningen även borde lämnat förslag för att ge regionerna, inom det regionalt finansierade tandvårdsstödet för vuxna med särskilda behov, samma möjlighet att innehålla ersättning i de fall det är sannolikt att verksamhet hos en vårdgivare kommer förbjudas. Alternativt att Försäkringskassan i samband med beslut om innehållande av ersättning också vilandeförklarar vårdgivarens anslutning mot Försäkringskassans elektroniska system.

Enligt gällande förslag skulle vårdgivare som exempelvis brister i patientsäkerhet få vårdersättning innehållen av Försäkringskassan, medan regionerna kan tvingas betala ut ersättning till samma vårdgivare under utredningstiden hos IVO.

Det riskerar att leda till att fler oseriösa vårdgivare väljer att utföra vård inom de regionala tandvårdsstöden för vuxna med särskilda behov, då regionerna har sämre juridiska förutsättningar att stoppa utbetalningar av ersättning vid misstanke om felaktigheter hos vårdgivaren.

Även om avanslutning sker retroaktivt och regionerna kommer kunna återkräva ersättning, skapar detta en extra administration. Det är också osäkert om regionerna kommer få sitt ställda återkrav återbetalt av den vårdgivare som förbjuds att bedriva verksamhet.

8.3.6 Patientens medverkan

Regionen tillstyrker förslaget att patienten i högre grad ska involveras för att bekräfta genomförd behandling och få vetskap om när vårdgivare begär vårdersättning inom det statliga tandvårdsstödet.

8.3.7 Regionernas verksamhet enligt tandvårdslagen och lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar

Region Skåne tillstyrker förslaget om att regionalt ekonomiskt stöd som hänförs till tandvårdslagen ska omfattas av lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Det är av stor vikt att Regionerna och Försäkringskassan i samråd fastställer rutiner och processer för underrättelseförfarandet.

Slutkommentar

Region Skåne har förståelse för att tid krävs för implementering av de nya regelverken för olika myndigheter. Region Skåne vill likväl framföra att, inte minst utifrån de erfarenheter som kommit fram i förarbeten avseende ekonomiska och patientsäkerhetsmässiga risker, det är av vikt att övergångsperioden och ikraftträdandet bör ske tidigare än det lämnade förslaget.

Anna Mannfalk
Ordförande

Pia Lundbom
Hälso- och sjukvårdsdirektör